

DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Ivan Munteanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Munteanu
împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative,
împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a admis
apelul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală
Centru, s-a casat hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central
și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 21 ianuarie 2016 Ivan Munteanu a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Strășeni (Serviciului Fiscal de Stat)
cu privire la anularea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că la 15 decembrie 2015 la Curtea de Apel Chișinău
în cadrul examinării dosarului nr.3a-119/15 care s-a finalizat cu anularea unor hotărâri
ilegale ale Serviciului Fiscal de Stat, a luat cunoștință cu hotărârea Serviciului Fiscal de
Stat seria AH nr.0145261 din 23 noiembrie 2015 cu privire la executarea silită a
obligației fiscale a contribuabilului și Actul de sechestru seria AS nr.0012465 din 23
noiembrie 2015 cu lista bunurilor sechestrate anexată la ultimul.

La 22 decembrie 2015 s-a adresat Serviciului Fiscal de Stat cu o cerere prealabilă,
prin care a solicitat anularea hotărârii Serviciului Fiscal de Stat seria AH nr.0145261
din 23 noiembrie 2015 și actului de sechestru seria AS nr.0012465 din 23 noiembrie
2015 cu lista bunurilor anexată la acesta, însă prin răspunsul nr.86-2/2-1828 din 23
decembrie 2015, Serviciul Fiscal de Stat a restituit cererea prealabilă.

Consideră că prin acțiunile Serviciului Fiscal de Stat îi sunt lezate grav drepturile
asupra bunurilor procurate în mod legal.

A solicitat anularea hotărârii Serviciului Fiscal de Stat seria AH nr.0145261 din 23
noiembrie 2015 și actului de sechestru seria AS nr.0012465 din 23 noiembrie 2015 cu
lista bunurilor anexată la acesta.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoria Strășeni, sediul Central s-a admis acțiunea; s-a anulat hotărârea Serviciului Fiscal de Stat seria AH nr.0145261 din 23 noiembrie 2015 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, și actul de sechestru seria AS nr.0012465 din 23 noiembrie 2015 cu lista bunurilor sechestrate seria AS nr.0012465 din 23 noiembrie 2015.

La 08 decembrie 2017 Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Centru a declarat apel împotriva hotărârii din 30 noiembrie 2017 a Judecătoria Strășeni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingerea acțiunii.

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Centru, s-a casat hotărârea din 30 noiembrie 2017 a Judecătoria Strășeni, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 07 august 2018 Ivan Munteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că concluziile instanței de apel expuse în decizie sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece la materialele cauzei nu este prezentat un calcul desfășurat a sumei restanței la impozitul pentru bunurile imobile, cu indicarea corectă a perioadei, sumei și individualizarea bunurilor pentru care se pretinde. Mai mult în unele bonuri prezentate nu este nici semnătura depunătorului cu stabilirea pentru care imobile și perioadă se achită. Totodată a indicat că conform certificatului nr.1770 din 20 august 2013 eliberat de Serviciul Fiscal de Stat se confirmă inexistența datoriilor lui Ivan Munteanu față de bugetul național. Or, intimatul nici nu s-a prezentat în ședințele de judecată pentru a confirma existența/inexistența unor datorii la impozitul pentru terenuri.

Recurentul a mai menționat că din materialele cauzei se atestă că Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat probe ce ar confirma legalitatea actelor emise.

Consideră că lipsa probelor confirmative a perioadei pentru care se pretinde plata impozitului, concretizarea bunurilor pentru care se pretinde suma nu este altceva decât temei de anulare a actelor ilegal întocmite.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 17 mai 2018.

Materialele cauzei denotă că decizia instanței de apel a fost expeditată participanților la proces la 15 iunie 2018 și a fost recepționată de recurent la 27 iunie 2018, fapt confirmat prin copia plicului poștal anexat (f.d.6, vol.II).

Astfel, recursul, declarat la 07 august 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 07 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Ivan Munteanu și va casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445, alin. (1), lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționareagresivă a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Cod de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Materialele cauzei atestă că la 12 noiembrie 2015 Primăria s. Ghelăuza, r-nul Strășeni a remis în adresa Serviciului Fiscal de Stat un demers prin care a informat că Ivan Munteanu a admis o restanță în sumă de 7 597, 79 de lei la impozitul funciar și bunuri imobile (f.d.37, vol.I).

Totodată la 12 noiembrie 2015 Primăria s. Ghelăuza, r-nul Strășeni a emis adeverința nr.670 prin care confirmă faptul că Ivan Munteanu are datorii: plata de bază în sumă de 5 986, 63 de lei și penalitate în mărime de 1 611 lei, în total suma de 7 597, 79 de lei pentru neachitarea impozitului funciar și impozitul pe bunurile imobile (f.d.36, col.I).

La 23 noiembrie 2015 Serviciul Fiscal de Stat a emis hotărârea seria AH nr.0145261 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Ivan Munteanu și Actul de sechestru seria AS nr.0012465 și lista bunurilor sechestrate.

La 22 decembrie 2015 Ivan Munteanu a depus o cerere prealabilă Serviciului Fiscal de Stat prin care a solicitat anularea hotărârii seria AH nr.0145261 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Ivan Munteanu și Actul de sechestru seria AS nr.0012465 și lista bunurilor sechestrate.

Prin răspunsul nr.86-2/2-1828 din 23 decembrie 2015 Serviciul Fiscal de Stat a restituit cererea prealabilă.

Înaintând acțiune în judecată împotriva Serviciului Fiscal de Stat, Ivan Munteanu a solicitat anularea actelor administrative.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii acțiunii și anulării hotărârii seria AH nr.0145261 cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Ivan Munteanu și a Actului de sechestru seria AS nr.0012465 cu lista bunurilor sechestrate.

Judecând apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, Direcția generală administrare fiscală Centru, instanța de apel l-a admis, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o

nouă hotărâre prin care a respins acțiunea depusă de Ivan Munteanu ca fiind neîntemeiată.

Instanța de recurs menționează, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele. Mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În susținerea opiniei date se vor reține prevederile art.130, alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, care stipulează că, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege și nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu art.373 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Astfel, instanța de apel judecând acțiunea a ajuns la concluzia netemeinicii acesteia și legalității actelor administrative, invocând că conform avizului de plată nr.118 din 13 noiembrie 2015 și informației din Registrul de evidență a contribuabililor la impozitele funciar și pe bunurile imobile prezentat, s-a confirmat că Ivan Munteanu a acumulat datorii la impozitul pe bunurile imobile, iar acesta achitând parțial obligațiile fiscale, fapt ce rezultă din copiile chitanțelor de recepție a plăților fiscale din 15 decembrie 2009, 25 octombrie 2010, 25 septembrie 2013 și 03 noiembrie 2014 a recunoscut datoria imputată.

Însă, instanța de recurs reține că atât din avizul de plată nr.118 din 13 noiembrie 2015 cât și din informația din Registrul de evidență a contribuabilului la impozitele funciar și pe bunurile imobile nu rezultă cert pentru care bunuri imobile Ivan Munteanu a acumulat datoria menționată.

Mai mult, instanța de apel urma să verifice pentru care perioadă se solicită achitarea restanței în sumă de 7 597, 79 de lei, având în vedere că în avizul de plată nr.118 din 13 noiembrie 2015 se indică perioada 2007 – 2015, pe când în informația din Registrul de evidență a contribuabilului la impozitele funciar și pe bunurile imobile este indicată perioada 2009 – 2015.

De asemenea, nici din copiile chitanțelor de recepție a plăților fiscale din 15 decembrie 2009, 25 octombrie 2010, 25 septembrie 2013 și 03 noiembrie 2014 conform cărora Ivan Munteanu a achitat anumite sume de bani nu rezultă care ar fi fost scopul acestora și pentru care bunuri imobile ar fi fost achitate.

Este de reținut că, instanța de apel la adoptarea unei astfel de soluții urma să stabilească dacă există un calculul exact și desfășurat al sumelor restante la impozitul funciar și pentru bunurile mobile, pentru ce perioade și bunuri imobile se pretind aceste restanțe.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în raport cu normele de drept pertinente speței, limitându-se doar la unele aspecte invocate de partea apelantă.

Or, la examinarea cauzelor, instanțele urmează să se conducă nemijlocit de principiul adevărului obiectiv, care se manifestă prin stabilirea multilaterală, completă și obiectivă a tuturor circumstanțelor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei.

De altfel, o hotărâre judecătorească motivată în sensul respectării cerințelor art. 6 § 1 CEDO, presupune o examinare reală a problemelor esențiale relevate în speță, cel puțin pentru a le aprecia relevanța.

Colegiul decelează că prezintă relevanță și folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, rezultând din specificul acestui și care presupune în sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe, pertinente și concludente a situației de fapt, or, concluzia instanței de apel este rezultatul examinării pripite și arbitrare a litigiului dedus judecătii.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să verifice și circumstanțele cauzei în partea ce țin de argumentele invocate de recurent, probele, obiecțiile acestuia în raport cu pretențiile sale și obiecțiile părții oponente, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 CEDO. Procesul echitabil presupune asigurarea, garantarea și respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor în proces.

Din considerentele menționate și pornind de la faptul că eroarea admisă la judecarea cauzei în instanța ierarhic inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Ivan Munteanu și a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție
d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Ivan Munteanu.

Se casează decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Ivan Munteanu împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la anularea actelor administrative, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Galina Stratulat